

Време, 30.10.08.

Нова српска политичка мисао очигледно све више постаје феномен у нашој не само политичкој јавности. Без обзира на то што се ради о једном од многобројних сајтова на нашем пренатрпаном веб-простору, *Нова српска политичка мисао* је израсла у свакако утицајан сајт, који се интензивно бави политичком, социолошком, економском и културолошком анализом не само наше актуелне политичке сцене већ и најзначајнијих друштвених процеса у савременом свету.

Остаје отворено питање који су разлози значајног утицаја НСПМ-а у нашој јавности. На ово питање је покушала да одговори Тамара Скроза у колективном портрету Ђорђа Вукадиновића и Слободана Антонића насловљеном „Иљф и Петроф нове српске политичке мисли“. Она је изабрала наизглед благо иронијску форму портретисања, покушавајући да на префињени начин понови познате политичке, идеолошке и личне дисквалификације, којима су они већ месецима изложени у медијима и политичким круговима тзв. Друге грађанске Србије. Ауторка овог текста каже да њих одликују бурне полемике, прејакe речи, чудне стилске фигуре и мини скандали.

Портретисани политички аналитичари у својим текстовима настоје да одрже што разложнији начин говора, који неће бити оптерећен личним дисквалификацијама и идеолошким подметањима. Насупрот томе, они су ти који су изложени најгрубљим нападима. Али будући да ове увреде долазе из редова тзв. Друге Србије, онда се ради о прихватљивим несташлукима. Чини се да је публика (бар она утицајнија) пре свега реаговала на јакe речи и тезе, којих је с временом било све више, наводи Тамара Скроза. Не сећам се да је утицајна публика својевремено реаговала на стилске фигуре Петра Луковића, а није то учинила ни редакција *Времена*.

Тамара Скроза с правом истиче да постоје различите теорије о њиховом успеху и да је јавна делатност и полемика коју воде најбољи показатељ колико је овде висок зид између идеолошки супротстављених страна. Међутим, ауторка овог колективног портрета није нашла за сходно да нам открије како се ствара тај високи зид фаталних идеолошких подела. Њега сигурно не ствара редакција НСПМ-а јер се у њој објављују различита и често супротстављена мишљења и свака полемика се даје у целини, што свакако није случај са медијима у којима превагу имају представници грађанске и либерално демократске Србије. Они више делују као секташки затворени идеолошки и политички кругови, у којима се могу чути само монолози истомишљеника, а управо они се непрестано позивају на толеранцију, дијалог и слободу мишљења и говора.

Време је у неколико случајева успело да изађе из ове забетониране позиције, иницирајући неколико веома значајних полемика. При томе представници НСПМ-а никада нису прикривали чињеницу да је једно време овај часопис излазио уз помоћ редакције *Времена*.

У чему је тајна утицаја *Нове српске политичке мисли*? Пре свега у отворености уређивачке политике, настојању да се постигне што већа објективност у анализи политичких догађаја и политичких актера, бављење што разноврснијим темама, спремност на дијалог и изнад свега покушај да се ревитализује наша демократска традиција и оснажи борба за српски национални идентитет и српски национални и државни интерес. Слободан Антонић и Ђорђе Вукадиновић, али и остали многобројни сарадници НСПМ-а, не могу се тако лако сврстати у категорију српских националиста, који су огољеном политичком инструментализацијом националног питања радикализовали српско питање. Ту настају невоље за идеологе Друге Србије јер се ради о образованим тумачима српског националног интереса, ауторима који се не могу тек тако политикантски дискредитовати, осим на приземан идеолошки начин. При томе се посеже и за личним дисквалификацијама. У томе се крије одговор зашто су баш њих двојица персонификација политичких аналитичара и зашто се баш око њих диже толика бука.

Један од пресуднијих разлога је и то што су покретали најосетљивија питања демократије и националног интереса и идентитета уз упорно подсећање на потребу поштовања правила политичког живота и демократске процедуре. Њихов највећи грех је у томе што покушавају да што објективније анализирају положај и улогу српског народа. Ни сâм се понекад не слажем са њиховим ставовима, али њима се не може одрећи да су веома заслужни за то што је политичка анализа изборила своје место у нашем политичком животу.

Тамара Скроза је у “портретисању” Слободана Антонића посебну пажњу посветила његовом тексту “Мисионарска интелигенција у данашњој Србији” и она при томе говори о његовој страсти према проблему “мисионарске интелигенције”. Очигледно је да су се својевремено либерално грађански политички и медијски кругови препознали у овом његовом тексту и да Слободану Антонићу нису никада опростили што се усудио да на веома луцидан и аналитичан начин покаже шта су главна стремљења ове мисионарске интелигенције, која гаји специфичан презир према заосталом, национално и клерикално затуцаном српском народу, који не жели да уз помоћ грађанских мисионара буде утеран у модерни европски свет.

Управо због овог увида у природу наше грађанске политичке групације Слободан Антонић је постао предмет сталних политичких напада. Недавно је и Биљана Србљановић дала допринос овим нападима. “Уз најбољу вољу, не могу да пронађем шта је Слободан Антонић мислио и радио. У његовој оскудној библиографији видим да је деведесетих успео да напише само две књиге, од чега је једна његова магистарска теза. То му је вероватно одузело веома много времена, па је за прилику да се наметне као ‘политички аналитичар’ овај наставник морао да сачека Коштуничино време. Слоба са Филозофског само је прошле недеље на мени зарадио неку хиљаду евра, објављујући

своју прастару књижевну критику мог блога. Слободан Антонић је зато права елита. И његове колеге – Вукадиновић, Вулин, Бобић-Мојсиловић, Ј. Вучићевић, Жарковић, Тинска, Тијанић, Лихт. То су опинион мејкери, утицајни друштвени фактори, успешни пословни људи који добро живе од свог рада. Нису једини, ни најважнији, наравно, само су сликовит пример медијске елите у служби оне праве, оне која влада.”

Ово је још један пример обрачуна са људима који имају другачије мишљење, али то су вероватно по Тамари Скрузи лепршаве стилске фигуре којима се служе баршунасти грађански бојовници. Њима је унапред све опроштено, они су себи изборили ексклузивно право на говор који их не обавезује на објективност и разложност.

Тамара Скруза је у свом тексту подлегла још једној политичкој манипулацији када говори о борби НСПМ-а против НВО сектора јер се неколико у нашој јавности неумерено политички експонираних “елитних” парapolитичких невладиних организација, које се ексклузивно баве заштитом (углавном селективном) људских права и суочавањем са прошлошћу, не могу означавати као невладин сектор, будући да је реч о политичкој злоупотреби. И НСПМ је организована као удружење грађана и она је саставни део невладиног сектора, као и хиљаде других организација, које обављају изузетно значајне друштвене послове.

У овом колективном портретисању Тамара Скруза као да је имала мало више толеранције за Ђорђа Вукадиновића јер је он по њеном тумачењу страдао и као колатерална штета Антонићевих иступа. Ауторка налази за њега чак и по неку реч разумевања, тврдећи како је он био смиренији, аналитички хладнокрвнији, а уздржавао се дуго од песничких слика. Уз овај ниподаштавајући однос ауторка не пропушта да наведе да се и Ђорђе Вукадиновић такође бавио анализом мисионара и, што је још горе и неприхватљивије, одбраном и политичком артикулацијом српских националних интереса, а чак је и толико идеолошки забраздио да је показао (незамисливу и потпуно неприхватљиву) евроскептичност, која је нарасла у отворено одупирање идеји Европске уније. То је заиста неопростив преступ и сва је прилика да ће евроскептици бити приковани на стуб срама јер доводе у питање универзалну догму наше “мисионарске” грађанске интелигенције.

Ово је свакако било довољно да Ђорђе Вукадиновић буде сврстан у најтврдокорније аналитичаре ДСС-овске оријентације. И ту једном наметнуту идеолошку стигму, без обзира на то колико пута је доводио у питање политику Коштуничине владе, тешко да ће моћи да избегне. Без обзира на то што је написао велики број текстова у којима се анализира наша тешко докучива политичка сцена, довољно је извући неколико реченица и означити човека као мрачног националисту и следбеника ДСС-а. Управо је то покушала да уради Тамара Скруза, наводећи делове текста Ђорђа Вукадиновића који је писао након атентата на Зорана Ђинђића, настојећи да га прикаже као безосећајног политиканта, који нема ни трунке саосећања за трагичну судбину убијеног српског премијера.

Не морамо се слагати са политичким оценама Ђорђа Вукадиновића о политичком деловању Зорана Ђинђића, али он је такође у том тексту покренуо и важно питање о

скандалозном кршењу људских и политичких права у Србији након атентата и увођења ванредног стања. Он је такође проблематизовао и подршку коју је цвет дојучерашње критичке интелигенције, независних медија и “елитних” невладиних организација пружио овој суспензији људских права, што је још један доказ о комплексности поштовања људских права, која се не могу и не смеју политички инструментализовати јер се тиме доводи у питање њихово универзално важење. Међутим, о тој инструментализацији је писао Ђорђе Вукадиновић, наводећи медијске брифинге у влади, на којима су дисциплиновани наши медији уз препоруку да се не наводе мишљења проказаних политичких аналитичара.

По Тамари Скрози, Слободан Антонић и Ђорђе Вукадиновић највише узбуркавају духове када наступају заједно. Она помиње полемику са Небојшом Крстићем, саветником за медије председника Републике, о чврстини патриотизма у Коштуничиним и Тадићевом окружењу. Ове супротстављене оцене о природи патриотизма пренеле су се на лични терен, а Слободан Антонић и Ђорђе Вукадиновић су по ко зна који пут оптужени да желе да буду главни арбитри у просуђивању нечијег патриотизма. И сама Тамара Скроза је навела цитат који потврђује став аутора о овом питању: “Из тих наших указивања, међутим, не произилази да мислимо како је ДС непатриотска странка. Тако нешто никада нисмо нити изrekli, нити написали. А поготово то није некакав наш аксиом, како нам пребацује г. Крстић. Ми само говоримо о разликама у схватањима и деловању које постоје између странака и политичара. Из тих разлика, уосталом, и састоји се политика, а задатак политичког аналитичара је да на њу укаже. Уосталом, ми уопште не мислимо да било ко има тапију на патриотизам.”

Ова полемика није била почетак отвореног рата између овог НСПМ-овог аналитичарског тандема и Тадићевог штаба, већ је наставак дуготрајне полемике о карактеру патриотизма и српског националног интереса и идентитета. Poleмика са Небојшом Крстићем само је једна епизода јер се полемика и данас одвија несмањеном жестином, о чему сведочи и овај текст објављен у *Времену*.

Тамара Скроза с правом апострофира значај заједничког наступа у одбрани НСПМ-а у тексту “Невладине перјанице против НСПМ”, објављеном 1. септембра 2006. године, јер се у том тексту могу препознати суштинске тачке око којих се води овај идеолошки и политички спор. Нису Ђорђе Вукадиновић и Слободан Антонић реаговали на наводне вишемесечне нападе, како то каже ауторка текста у *Времену*, већ на хајку која се водила против НСПМ-а. Они су у том тексту предложили да се упореде фондови којима располажу “елитне” парapolитичке невладине организације из којих и стижу највећи напади на НСПМ, размотре њихови ставови о Коштуници, Тадићу, о објективности и чињеничној заснованости политичке анализе. При томе, они су указали на готово недостижни идеал политичке анализе: “Мада се трудимо да будемо објективни, ми тиме не навијамо за поједине политичаре, већ за Србију, за демократију и за универзалне вредности.”

Истине ради, ваља рећи да се деловање *Нове српске политичке мисли* не може сводити на колективни портрет њених најистакнутијих посленика, будући да је око овог часописа и сајта окупљен велики број аутора спремних да делују с циљем да се у Србији одржи

Скרוзирање Нове српске политичке мисли

Пише: Маринко М. Вучинић
среда, 29 октобар 2008 20:30

критички дијалог о најважнијим друштвеним питањима и створи делатна јавност као најснажнији коректив сваке демократске власти.

20. октобар 2008. године